

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNI SEKTOR
Upravna akademija

LOKALNA SAMOUPRAVA

*Vsebina predavanja odraža osebna stališča in
pogledi avtorja in ne stališča organizacije, v
kateri je zaposlen!*

1

TEMELJNI POJMI

- *lokalna samouprava*: pravica lokalnih skupnosti, da samostojno urejajo in opravljajo javne zadeve v svoji pristojnosti, ki zadevajo prebivalce te skupnosti
- *lokalna samoupravna skupnost*: osnovna oblika lokalne samouprave
- *lokalna uprava*: ožji pojem

OBLIKE LOKALNE SAMOUPRAVE

- *občina*:
 - temeljna oblika lokalne samouprave
 - naselje ali več naselij, povezanih s skupnimi interesi
 - ima položaj samoupravnosti po zakonu
- *notranja členitev lokalne skupnosti*
- *širša lokalna samoupravna skupnost*

LOKALNA SKUPNOST (družbeni pojav)

- naravna teritorialna družbena skupnost na ožjem ozemlju kot posledica uresničevanja skupnih interesov

LOKALNA SAMOUPRAVA (normativni pojem)

- pravica in sposobnost lokalnih oblasti, da samostojno urejajo in opravljajo javne zadeve v svoji pristojnosti

1 teritorij 2 funkcija 3 organizacija
4 finance 5 pravni status

EVROPSKA LISTINA LOKALNE SAMOUPRAVE (MELLS)

- sprejeta 1985 v Svetu Evrope
- Slovenija ratificirala 1996
(UL RS 57/96, mednarodne pogodbe
štev.15)
- načelo subsidiarnosti

NAČELA MELLS

- ustavni in zakonski temelji
- pojem lokalne samouprave
- področje dejavnosti lokalne samouprave
- varstvo meja lokalne oblasti
- ustrezne upravne strukture in viri za delo lokalnih skupnosti
- pogoji za izvajanje nalog lokalnih oblasti
- upravni nadzor nad dejavnostmi
- finančni viri
- pravica do združevanja
- pravno varstvo lokalne samouprave

USTAVNA UREDITEV

- 9 v Sloveniji je zagotovljena lok. samouprava
- 138 uresničevanje lokalne samouprave
- 139 občina
- 140 delokrog lokalnih skupnosti
- 141 mestna občina
- 142 dohodki občine
- 143 pokrajine
- 144 nadzor državnih organov

SISTEMSKI PREDPISI

Sistemiški predpisi

- Zakon o lokalni samoupravi 1993
- Zakon o lokalnih volitvah 1993
- Zakon o financiranju občin 1994

– *Zakon o prevzemu državnih funkcij 1995*

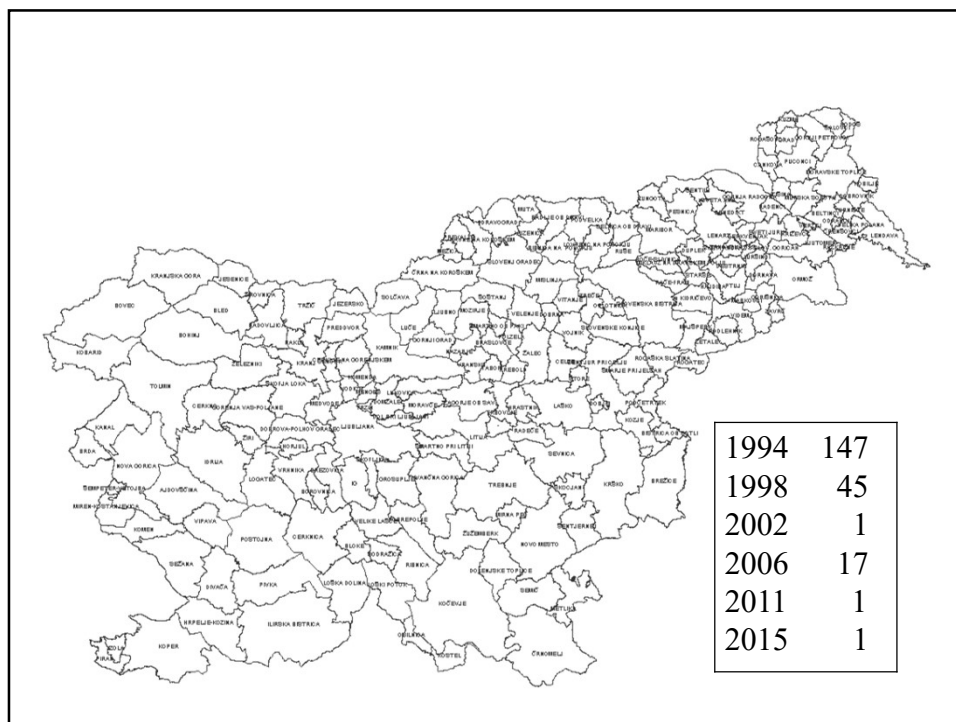
PREDPISI O USTANOVTVI IN TERITORIJU OBČIN

- Zakon o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij 1994
- Zakon o postopku za ustanovitev občin ter za določitev njihovih območij 1996 (s sprejemom tega preneha veljati Zakon o referendumu za ustanovitev občin 1994)

212 OBČIN

podatki za leto 2015

- VELIKOST PO PREBIVALCIH
 - Hodoš (najmanjša) 350
 - Ljubljana (največja) 287.350
- VELIKOST PO POVRŠINI
 - Odranci (najmanjša) 7 km²
 - Kočevje (največja) 555km²

ORGANIZACIJA IN FUNKCIJA OBČIN V REPUBLIKI SLOVENIJI

PRISTOJNOSTI OBČINE		
1. NEOBVEZNE	2. OBVEZNE	
1.1 IZVIRNE (določene z občinskim statutom)	2.1. IZVIRNE (določene z zakonom)	2.2 PRENESENE (določene z zakonom)
NADZOR DRŽAVE		
zakonitost	zakonitost	zakonitost, primernost in strokovnost

OBČINA

občina in njena ustanovitev
mestna občina

ožji deli občine

ODLOČANJE V OBČINI

posredno odločanje (župan, občinski svet,
nadzorni odbor)

neposredno odločanje (zbor občanov,
referendum, ljudska iniciativa)

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA OBČINE

župan

občinski svet

nadzorni odbor

občinska uprava

ŽUPAN

- večinski dvokrožni volilni sistem
- predstavlja in zastopa občino
- sklicuje in vodi seje OS
- brez pravice glasovanja v OS
- je varuh zakonitosti (zadržanje splošnega akta ali odločitve OS)
- izključni predlagatelj proračuna

PODŽUPAN

- občina mora imeti najmanj enega (število določi statut občine)
- imenuje in razrešuje ga župan izmed članov občinskega sveta
- ima pravico glasovanja
- nadomešča župana in mu pomaga pri njegovem delu

OBČINSKI SVET

- od 7 do 45 članov
 - večinski volilni sistem (od 7 do 11)
 - proporcionalni volilni sistem (od 12 do 45)
- enakomerna zastopanost spolov
- pravico voliti tudi tujci s stalnim bivališčem v RS (tujci in državljani držav članic EU)

NEZDRUŽLJIVOST FUNKCIJ 1/2

ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

- funkcije se medsebojno izključujejo (župan, član občinskega sveta, nadzornega odbora)
- župan ne more biti poslanec državnega zbora
- delavec v občinski upravi ne more biti župan, član OS ali NO ter sveta ožjega dela občine

NEZDRUŽLJIVOST FUNKCIJ 2/2

ZAKON O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE

- župan ali podžupan (poklicni ali nepoklicni) ne sme bit član oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v gospodarskih družbah, zadrugah, javnih zavodih, javnih agencijah RAZEN v društvih, ustanovah in političnih strankah

PRENEHANJE MANDATA

- izguba volilne pravice
- odstop
- nezdržljivost...
- predčasna razrešitev župana
- predčasna razpustitev občinskega sveta
- odstop večine članov občinskega sveta

NARODNE SKUPNOSTI IN ROMI

- madžarska in italijanska skupnost najmanj enega predstavnika v OS
- komisija za narodnostna vprašanja
- Romi imajo najmanj 1 predstavnika v občinskih svetih tistih občin, kjer tradicionalno prebivajo (20 občin)

OBČINSKA UPRAVA

- enovita ali sestavljena
- tajnik občine ali direktor uprave
- občinska inšpekcija
- organ skupne občinske uprave za dve ali več občin

OBČINSKE JAVNE SLUŽBE

- Gospodarske in negospodarske, obvezne in izbirne
- Opravljanje gospodarskih javnih služb
 - neposredno znotraj uprave (režijski obrat)
 - javni zavod ali javno podjetje
 - koncesija
 - vlaganje kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava
- Zakon o javno-zasebnem partnerstvu 2006

SPLOŠNI IN POSAMIČNI AKTI OBČINE

statut občine

odloki, odredba, pravilnik, navodila

PREMOŽENJE IN FINANCIRANJE

lastni viri (dohodnina, davek od
premoženja (NUSZ), iger na srečo,
dediščine in darila,..)

sredstva države

sredstva EU

zadolževanje

ŠIRŠA LOKALNA SAMOUPRAVNA SKUPNOST

Pokrajina

143. člena ustave (Uradni list RS 68/06, 30.junij
2006):

- opravlja lokalne zadeve širšega pomena in z zakonom določene zadeve regionalnega pomena
- prenesene državne naloge

Model 6 pokrajin (primer)

NALOGE POKRAJIN (avtorjev izbor)

IZVIRNE (sedaj opravlja vlada oz. ministrstva)

- Načrtovanje skladnega regionalnega razvoja, izvajanje regionalne politike,
- Sprejemanje prostorskih aktov
- Vzdrževanje regionalnih cest in površin za mirujoči promet regijskega pomena
- Ustanoviteljstvo srednjih splošnih in poklicnih šol, višjih strokovnih šol ter dijaških domov, gimnazij,
- Ustanoviteljstvo bolnišnic

DRŽAVNE PRENESENE (sedaj opravljajo Upravne enote)

- Izdajanje gradbenih dovoljenj

OBČINSKE (sedaj opravljajo občine) primer:

- Regionalna odlagališča komunalnih odpadkov in druge komunalne dejavnosti

NADZOR DRŽAVNIH ORGANOV

nadzor nad zakonitostjo dela organov
izvršujejo vlada in ministrstva ter
sodišča

VARSTVO LOKALNE SAMOUPRAVE

občina lahko:

- vloži zahtevo za presojo ustavnosti zakona ali drugega predpisa
- lahko v upravnem sporu spodbija konkretne akte

dr. Roman Lavtar
vodja službe

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO
Služba za lokalno samoupravo
Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana, Slovenija
T: +386 1 4788 569, F: +386 1 4788 757
E: roman.lavtar@gov.si

♻️ Se niste prekopili na zeleno?
Razmislite, preden natisnete.
Think green before you print!